

Ter voorbereiding. Over Sint Willibrord en de Oecumene te gebruiken in kerkbladen van parochies en kerkelijke gemeenten

door Henk van Doorn

Sint Willibrord. Van missionaris tot bruggenbouwer.

Ieder jaar wordt in ons land op 7 november het Hoogfeest van St.-Willibrord, bisschop en verkondiger van ons geloof gevierd. Hij wordt beschouwd als de belangrijkste brenger van het christendom naar ons land, het deltagebied van de Rijn, de Maas en de Schelde. 13 eeuwen heeft de door hem gestichte kerk een grote rol gespeeld bij de vormgeving van ons land. Dat is nu sterk veranderd, al zijn er nog heel wat plekken waar hij vereerd wordt. o.a. In het Zeeuws-Vlaanderse Hulst, het Brabants Bakel, het Limburgse Susteren, het Hollandse Heiloo. Veel kerken hebben hem als patroon. Ook in onze buurlanden: het Duitse Emmerik en Kleef, Het Belgisch Brugge en Antwerpen. het Luxemburgse Echternach. In Utrecht werd aan de muur van de Domkerk 12 eeuwen na zijn dood in 1939 een "nationale plaquette" bevestigd met de tekst: "...eendrachtig is herdacht de zegenrijke arbeid van den apostel Willibrord, de verkondiger van het Evangelie in deze landen". Helaas kon pas na de oorlog in 1947 het bekende ruitersstandbeeld gerealiseerd worden. Zo is hij voor de christenen in ons land al eeuwenlang een bindende figuur, een bruggenbouwer.

Sint Willibrord. Van kerkplanter tot kerkvormer.

Het is haast niet voor te stellen dat Engelse monniken het in de zevende eeuw waagden de zee over te steken om in de delta van de Rijn stroomopwaarts het Evangelie te verkondigen. Een gevaarlijk klus waarvoor ze hulp zochten bij de Franken. Willibrord deed meer. Hij zocht de band met de wereldkerk. Hij maakte een aantal reizen naar Rome. Deze stad werd gezien als de kern van een worldwide web. De lokale kerk kan niet zonder de wereldkerk. De kerk is niet aan plaats en tijd gebonden.

De vanzelfsprekendheid van die overtuiging én de verwevenheid van kerk en (politieke) macht vormden in latere tijd echter de oorzaak van kerkscheuringen, vooral in de zestiende eeuw. De door Willibrord gevormde kerk in de lage landen raakte hopeloos verdeeld. In de 20ste eeuw werd die verdeeldheid steeds sterker gevoeld en groeide er in ons land een oecumenische beweging, een verlangen naar eenheid van de kerk. Met name in de Nederlandse Hervormde kerk hebben velen zich samen met gelijkgezinde kerken ingezet voor de oprichting van een Wereldraad van kerken in 1948 in Amsterdam. Ook in de katholieke kerken werd steeds meer beseft dat de Heer zelf al voor de eenheid van de kerk gebeden heeft. Teken daarvan was dat in 1949 voor het eerst een Willibrordzondag gevierd werd. Het jaar 1517 wordt gezien als de datum waarop de wegen van protestanten en katholieken uit elkaar gingen. Nu dat bijna 500 jaar geleden is wordt er binnen de kerken en tussen de kerken gesproken over een nieuwe gezamenlijke weg, die moet groeien tot de Weg van Christus. Er is niets op tegen om ons ook nu 'mensen van de Weg' (Hand.11,26) te noemen zoals dat gebeurde in de nog jonge kerk van de eerste eeuw. De kerkplanter Willibrord kan in onze dagen dankzij de oecumene gezien worden als voorman die oproept om één te zijn door gezamenlijk een pelgrimstocht te maken in de richting vande kerk. De tiende assemblee van de Wereldraad van kerken heeft alle kerken opgeroepen om samen op weg te gaan, om samen te pelgrimeren naar een zichtbare eenheid van de kerk van Christus. Met

studie en gebed. Ze heeft een schitterend hulp daarbij gegeven in het document: “De Kerk. Op weg naar een gemeenschappelijke visie”.

De kerken hebben zeven jaar de tijd gekregen om daarover na te denken. Al biddend en luisterend naar Gods stem. Wat zal het resultaat zijn op de volgende assemblee?

Willibrordzondag gevierd op de dag van de wijding van de kathedrale kerk van Rome: de St.-Jan van Lateranen. We maken van de nood een deugd.

In alle kerken van de westerse of Latijnse kerken die met de bisschop van Rome verbonden zijn wordt dit kerkwijdingsfeest gevierd. Een teken van de band met de bisschop, die de eenheid uitstraalt en dient. De lezingen en teksten van die 32ste zondag vervallen. Gelukkig geven ze een sterk beeld van wat de kerk is. Ze passen heel goed bij Willibrordzondag, waarop het verlangen naar de eenheid van de kerk van Christus in ons land centraal staat. Een eenheid die alles te maken heeft met het denken over de kerk zoals dat in het reeds genoemde document van de Faith and Order van de Wereldraad van kerken naar voren komt.

Henk van Doorn, pr is pastoor in de St.-Lucasparochie, Veluwevallei, gedelegeerde voor oecumene van het aartsbisdom Utrecht en voorzitter van de Katholieke Vereniging voor Oecumene